

بررسی خطاهای تلفظ دانش آموزان پسر متوسطه دوم شهرستان سیروان در درس زبان انگلیسی

کرم اله پالیزبان

دانشجوی دوره‌ی دکتری زبان‌شناسی همگانی، مرکز تحصیلات تکمیلی پیام نور تهران و مدرس دانشگاه فرهنگیان ایلام،
پر ديس شهيد مدرس

چکیده

یکی از مهمترین ویژگی‌های یادگیری یک زبان خارجی مهارت گفتار یا تلفظ است. کسب این مهارت یکی از چالش‌های اصلی فراروی دانش آموزان دبیرستان است که در نظام آموزشی ایران وقت و انرژی زیادی صرف آن شده است، اما آن‌طور که باید، شاهد پیشرفت دانش آموزان در این حوزه نبوده‌ایم. این مشکل در مناطقی که زبان مادری دانش آموز غیر از زبان فارسی رسمی است، نمود بیشتری دارد. پژوهش حاضر به منظور بررسی و تحلیل خطاهای تلفظی دانش آموزان دبیرستان شهرستان سیروان از توابع استان ایلام انجام گرفته است. روش تحقیق از نوع توصیفی است و داده‌ها از طریق ضبط گفتار بر روی نوار کاست و مشاهده‌ی مستقیم جمع‌آوری شده‌اند. جامعه‌ی آماری این پژوهش را ۵۲ دانش آموز گُردزبان دبیرستان پسرانه جانبازان کارزان شهرستان سیروان تشکیل می‌دهد. در این پژوهش انواع و تعداد خطاهایی که زبان آموزان مرتکب شده‌اند، مشخص شده است که عبارت‌اند از: (۱) خطاهای آوایی^۱ ناشی از انتقال بین‌زبانی، (۲) خطاهای مربوط به ساختار هجایی، (۳) خطاهای مربوط به حرف‌خوانی و (۴) خطاهای مربوط به تلفظ حروف ناخوانا. خطاهای انتقال بین‌زبانی با ۵۹۰ مورد ۶۹/۷۳٪ کل خطاها را تشکیل می‌دهند در حالی که خطاهای مربوط به انتقال درون‌زبانی با ۲۵۶ مورد ۳۰/۲۷٪ کل خطاها را تشکیل می‌دهند. این نشان می‌دهد که در فرایند یادگیری زبان انگلیسی، زبان مادری دانش آموز در ارتکاب خطاهای آوایی نقش مهمی دارد.

واژگان کلیدی: خطاهای تلفظی، خطاهای بین‌زبانی، خطاهای درون‌زبانی، زبان گُردی، زبان انگلیسی

^۱. phonological errors

۱- مقدمه

زبان کُردی به عنوان یکی از زبان های هند و اروپایی در زمهری زبان های ایرانی شمال غربی قرار می گیرد که زبانوران آن در استان های ایلام، کرمانشاه، کردستان، جنوب آذربایجان غربی و بخش هایی از استان لرستان و همدان و نیز استان های خراسان شمالی و رضوی ساکن هستند. پراکندگی این زبان در مناطق مختلف باعث شده است تا گویش ها و لهجه های مختلف با ویژگی های زبانشناختی منحصر به فردی به وجود آید. یکی از گونه های زبان کُردی که غالباً در استان ایلام بدان تکلم می شود، گونه ای از کُردی است که در بین زبان شناسان به کُردی فیلی^۲ معروف است. در بخش آوایی این گویش ۳۵ واج دارد که شامل ۲۷ همخوان و ۸ واکه است (پالیزبان، ۱۳۸۰). بررسی مقابله ای نظام آوایی این گویش با زبان فارسی معیار نیز نشان می دهد که این گویش دارای شش ساختمان هجایی است و خوشه های همخوانی آغازی با حداکثر دو همخوان در این گویش وجود دارد (پالیزبان؛ ۱۳۸۸)

پژوهش حاضر ابتدا با نگاهی به مباحث تئوری نظریه ی تحلیل خطا، تلاش می کند بر اساس نتایج حاصل از تحقیق انجام شده بر روی یک جامعه آماری، به بررسی و علت یابی برخی از خطاهای فراگیران در انگلیسی گفتاری بپردازد.

۲- رویکرد نظری

۱-۲- زبان شناسی مقابله ای^۳

خطاهای زبانی همواره مورد توجه زبان شناسان و روان شناسان بوده و در این مورد پژوهش های فراوانی هم در حوزه های نظری و هم عملی آموزش زبان انجام گرفته است. از یک سو تا گذشته ی نه چندان دور، نگرش به خطاهای زبانی چنان منفی بود که برخی از پیروان مکتب زبان شناسی مقابله ای بر این باور بودند که خطاهای زبانی نشان دهنده ی عدم موفقیت معلم در آموزش زبان خارجی و شکست دانش آموز در یادگیری است. این نگرش منفی در کتب روش تدریس دهه ی ۱۹۶۰ به خوبی مشهود است. به عنوان مثال نلسون بروکس، یکی از چهره های سرشناس آن دوره در کتاب خود با عنوان زبان و زبان آموزی (۱۹۶۰: ۵۸) خطاهای زبانی را به گناه تشبیه می کند و معتقد است که: «مانند گناه باید از ارتکاب خطاهای زبانی اجتناب کرد».

بیشتر پیروان مکتب زبان شناسی مقابله ای معتقد بودند که تقریباً منشأ تمام خطاهای زبانی، تفاوت های زبان مادری زبان آموز با زبان دوم است. البته بعدها چنین دیدگاه هایی مورد انتقاد شدید سایر زبان شناسان قرار گرفت. پژوهش هایی که در اواخر دهه ی ۱۹۶۰ و اوایل دهه ی ۱۹۷۰ انجام شد، نشان داد که زبان مادری فراگیر تنها عامل خطاهای زبانی نیست، بلکه عوامل دیگری چون انتقال یادگیری^۴، تعمیم افراطی^۵ و راهبرد ارتباط^۶ در ارتکاب خطاهای زبانی دخالت دارند.

^۲. Feili/ Feily Kurdish

^۳. contrastive linguistics

^۴. transfer

^۵. overgeneralization

^۶. communication strategy

از سوی دیگر به دنبال انقلاب چامسکی در زبان‌شناسی و به تبع آن علاقه‌ی زبان‌شناسان پیرو او به فرایندها و راهبردهای زبان‌آموزی، خطاهای زبان‌آموزی جایگاه خود را بازیافت و زبان‌شناسان از طریق تجزیه و تحلیل خطاهای زبانی توانستند به فرایندهای زبان‌آموزی پی ببرند.

۲-۲- اهمیت تداخل^۷ در روان‌شناسی یادگیری

یکی از دغدغه‌های روان‌شناسان پی بردن به تأثیرات یادگیری یک موضوع بر یادگیری‌های بعد از آن است. مشاهده‌ی اینکه یادگیری قبلی بر یادگیری بعدی تأثیر گذار است به فرضیه‌ی تداخل می‌انجامد، فرضیه‌ای که الیس (۱۹۶۵) آن را «...مهم‌ترین مفهوم در آموزش» می‌داند. دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت بر این باورند که گام‌های بعدی که در فرایند یادگیری برداشته می‌شود بی‌تأثیر از گام‌های قبلی نیست. زبان‌شناسی مقابله‌ای بر پایه‌ی این فرضیه است که افرادی که زبان دوم را یاد می‌گیرند، تمایل دارند که صورت‌ها و معناهای زبان و فرهنگ مادری‌شان را به زبان و فرهنگ خارجی انتقال دهند (Lado, ۱۹۵۷)

۲-۳- اهمیت خطاهای یادگیرندگان

کمک عمده‌ی زبان‌شناسی به تدریس زبان در بررسی‌های مقابله‌ای نظام‌های زبان مادری و زبان دوم مشاهده می‌شود که با استفاده از آن می‌توان فهرستی از بخش‌های مشکل‌ساز را که دانش‌آموز با آن‌ها مواجه می‌شود، استخراج نمود و اهمیت این فهرست‌ها آن‌جا نمایان می‌شود که توجه معلم را به خود معطوف می‌کند تا توان و دقت خود را در فرایند تدریس صرف آن‌ها کند تا بر این مشکلات از قبیل پیش‌بینی شده فائق آید. براون (۱۹۸۷) بهترین روش برای تجزیه و تحلیل خطاهای یادگیری زبان دوم را بررسی علمی گفتار و نوشتار می‌داند؛ زیرا گفتار و نوشتار توانش زبانی زبان‌آموزان را به خوبی نشان می‌دهد. فلاحی (۱۹۹۱) نیز بر این باور است که تحلیل خطاها سرنخی است برای معلم تا دشواری‌های یادگیری را مشخص کند. همچنین تحلیل خطاها می‌تواند نظرها و دیدگاه‌های مهمی را درباره‌ی یادگیری زبان دوم ارائه کند که در امر آموزش ارزشمند هستند.

فالک (۱۹۸۷) نیز معتقد است که فرایند یادگیری زبان الزاماً همراه با خطاست. «تحلیل خطا» به عنوان واکنشی نسبت به دیدگاه تحلیل مقابله‌ای در یادگیری زبان دوم، که مداخله زبان‌ها را به عنوان فرایند اصلی در یادگیری زبان خارجی می‌داند، پدیدار شد. تحلیل مقابله‌ای منشعب از دیدگاه‌های رفتارگرایانه در یادگیری بود، اما تحلیل خطا، بر توانش زبانی فراگیر تأکید دارد که بر حسب فرایندهای شناختی‌ای هستند که فراگیر بکار می‌برد تا آنچه را از زبان مقصد به او می‌رسد دوباره بازسازی کند. بسیاری از محققان حوزه تحلیل خطا از جمله کوردر، بر معنا و اعتبار خطاهای فراگیران زبان دوم تأکید می‌ورزند. کوردر معتقد است که «زبان آموزان در طی یادگیری یک زبان دوم گفته‌هایی را تولید می‌کند که غیر دستوری یا بدساخت می‌باشد البته در صورتی که گفته‌های آنها توسط قواعد عام زبانی که یاد می‌گیرند مورد داوری قرار بگیرد» (Corder, ۱۹۸۲)

در ارتباط با خطاهای زبان‌آموز، دو مکتب فکری وجود دارد، نخست مکتبی که معتقد است که اگر قرار باشد که به یک روش تدریس کامل دست یابیم، نباید هرگز از زبان‌آموز خطایی سر بزند و بنابراین وجود خطا صرفاً حاکی از نقص روش‌های تدریس امروز است. اما مکتب دوم بر این اساس شکل گرفته است که ما در جهانی که کامل

^۷. interference

نیست زندگی می کنیم و به تبع آن، علی رغم نهایت سعی و تلاش ما، خطا همواره روی می دهد و ما باید نبوغ خود را معطوف روش هایی بکنیم که پس از آن که خطاها صورت گرفتند، به آن ها بپردازند.

۲-۴- خطاهای آوایی

کشاوری (۱۹۹۴) خطاهای آوایی را به چهار دسته تقسیم می کند:

- ۱- خطاهایی که به این دلیل صورت می گیرند که واج های مشخصی که در زبان مقصد وجود دارند، در زبان مادری زبان آموز وجود ندارند؛
- ۲- خطاهایی که به خاطر تفاوت های ساخت هجایی دو زبان صورت می گیرند؛
- ۳- خطاهایی که به خاطر حرف خوانی^۸ کلمات از سوی زبان آموز سر می زند؛ بدین صورت که زبان آموز کلمات را بر اساس صورت نوشتاری شان تلفظ می کند؛
- ۴- خطاهای ناشی از خواندن حروف ناخوانا^۹ بدین شکل که زبان آموز حروفی را که عملاً تلفظ نمی شوند، تلفظ می کند.

۲-۵- پایه های روان شناختی تحلیل خطا

زبان شناسی مقابله ای، یکی از شاخه های زبان شناسی است که عمده مطالعات آن بر روی بررسی خطاهای فراگیران زبان متمرکز شده بود. در حقیقت آبخور روان شناختی زبان شناسی مقابله ای، روان شناسی رفتارگراست که نشأت گرفته از افکار اسکینر (۱۹۵۷) است. وی معتقد بود فراگیری زبان اول اصولاً بر اساس شکل گیری عادت هایی است که از طریق تکرار فرا گرفته شده اند. در این دیدگاه فراگیری زبان نه به عنوان یک فرایند ذهنی فعال بلکه به عنوان یک مکانیسم منفعل محسوب می شود.

در مورد یادگیری زبان دوم، روان شناسان رفتارگرا و زبان شناسان ساختگرا معتقد بودند که عادت های فراگیری زبان مادری با عادت های یادگیری زبان دوم که با هم تفاوت دارند، تداخل پیدا می کنند. به عبارت دیگر، تحلیل مقابله ای بر پایه ای این فرضیه است که افرادی که زبان دوم را یاد می گیرند، تمایل دارند تا «...ویژگی های صوری زبان مادری شان را به زبان دوم انتقال دهند» (Lado, ۱۹۵۷).

بعدها به دلیل عدم موفقیت فرضیه تحلیل مقابله ای در توجیه خطاهای زبان آموز، پژوهشگران به دنبال رویکردی جایگزین جهت بررسی خطاها بودند، رویکردی که از لحاظ نظری قابل توجه و از لحاظ عملی قابل اجرا باشد. این رویکرد جدید را که بر اساس تئوری های یادگیری زبان اول و دوم و شباهت های آن دو است «تحلیل خطا»^{۱۰} می نامند. در این رویکرد، برخلاف سنت تحلیل مقابله ای، به خطاهای زبانی با دیدی مثبت می نگرستند و دیگر آن ها را نشانی از عدم موفقیت فرایند آموزش نمی دانستند، بلکه خطاها بخشی از فرایند یادگیری زبان بودند و زبان آموزی همانند فراگیری هر مهارت دیگری بدون خطا نخواهد بود و زبان آموز از این خطاها برای دریافت بازخورد از محیط اطراف بهره می گیرد و سپس از آن بازخوردها استفاده می کند تا فرضیات و حدسیات خود را در باره ی زبان مقصد آزموده و یا اصلاح کند. بنابراین، با بررسی خطاهای زبان آموز (تحلیل خطا) می توان به اطلاعاتی در باره ی میزان آگاهی

^۸. spelling pronunciation

^۹. silent letter

^{۱۰}. error analysis

وی از زبان مقصد پی برد و تعیین نمود که زبان آموز هنوز باید چه مواردی را یاد بگیرد و از سوی دیگر این اطلاعات می تواند در تعیین مطالب درسی که باید در برنامه آموزشی گنجانده شود، راهگشا باشد.

با توجه به آن چه که گفته شد، تحلیل خطاها بر اساس سه پیش فرض زیر است:

- ۱- خطاها اجتناب ناپذیر هستند و نمی توان زبانی را (چه زبان اول و چه زبان دوم) بدون ارتکاب خطا یاد گرفت،
- ۲- خطاها می توانند از جهات مختلف حائز اهمیت باشند،
- ۳- نمی توان همه ی خطاها را به زبان مادری زبان آموز نسبت داد؛ به عبارت دیگر انتقال زبان اول نمی تواند عامل همه ی خطاها باشد. (کشاوری)

در واقع زبانی که زبان آموز به کار می برد عاری از خطا نیست و مملو از خطاهای زبانی است که وی در مسیر آموختن زبان دوم مرتکب می شود. این نظام زبانی را سلینگر (۱۹۷۲) «زبان بینابین»^{۱۱} می نامد و معتقد است که زبان بینابین حاصل فرایندهای روان زبان شناختی برآمده از تعامل بین دو نظام زبانی است. وی همچنین زبان بینابین را پیوستاری می داند و معتقد است که هنگامی که زبان آموز در این پیوستار موارد، قواعد و زیرنظام های زبانی را نگه دارد به «فسیل شدگی»^{۱۲} منجر می شود.

۳- رویکرد عملی

۳-۱- ضرورت تحقیق

تحلیل خطاها در فرایند یادگیری زبان دوم حائز اهمیت است و شواهدی از نظام زبانی زبان آموز را به دست می دهد. به اعتقاد سلینگر (۱۹۹۲) خطاهای زبانی به زبان آموز کمک می کند به عنوان وسیله ای برای زبان آموزی از آن استفاده کند فیزیاک (۱۹۸۴) به نقل از شرایدر نیز می نویسد: خطاهای زبان آموزان در فرایند یادگیری زبان دوم همیشه بیشترین عامل نگرانی معلمان و نویسندگان کتاب های درسی بوده است.

پیت کورد (۱۹۶۷) بر این باور است که خطاها از سه جنبه حائز اهمیت هستند:

- ۱- برای معلم چرا که برای وی مشخص می شود که زبان آموز در چه مرحله ای از پیشرفت به سوی یادگیری زبان دوم قرار دارد،
- ۲- برای محقق تا پی ببرد که زبان چگونه فرا گرفته می شود و این که چه راهبردها و روش هایی را زبان آموز در فرایند یادگیری به کار می برد،
- ۳- برای خود زبان آموز چون که خطاها در حقیقت ابزارهایی هستند که زبان آموز به منظور یادگیری از آنها استفاده می کند.

با این حال کشاوری (۱۹۹۴) معتقد است که علاوه بر سه گروه یاد شده، خطاها برای روان شناسان زبان نیز مهم است، زیرا با مشاهده ی گفتار کودکان و سنجش آن با گفتار بزرگسالان می توانند ماهیت فرایندهای ذهنی را بیازمایند که به نظر می رسد در زبان آموزی مؤثر باشد.

۳-۲- سؤالات و فرضیات تحقیق

^{۱۱}. interlanguage

^{۱۲}. fossilization

چگونه می توان خطاهای گفتاری دانش آموزان کُردزبان ایلامی را در درس زبان انگلیسی مقطع متوسطه تحلیل نمود؟ برای پاسخ به مسئله ی فوق باید سؤالات و فرضیات زیر را مورد بررسی قرار داد:

۳-۲-۱- سؤالات

- ۱- آیا دانش آموزان کُردزبان هنگام سخن گفتن به زبان انگلیسی دچار خطا می شوند؟
- ۲- دلیل یا دلایل ارتکاب چنین خطاهایی کدامند؟
- ۳- تحلیل این خطاها تا چه حد می تواند در کیفیت و بهبود وضعیت آموزش زبان انگلیسی مؤثر باشد؟

۳-۲-۲- فرضیات

- ۱- دانش آموزان کُردزبان هنگام سخن گفتن به زبان انگلیسی دچار خطا می شوند.
- ۲- عوامل زیادی در شکل گیری خطاهای گفتاری دانش آموزان کُردزبان دخالت دارند.
- ۳- مطالعه و توصیف خطاهای گفتاری زبان آموزان کُردزبان می تواند در امر آموزش و فرایند یادگیری زبان انگلیسی تأثیرگذار باشد.

۳-۳- روش تحقیق

روشی که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است توصیفی است؛ بدین صورت که خطاهای گفتاری دانش آموزان کُردزبان به صورت توصیفی کمی مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین این پژوهش قیاسی است و با فرضیه های از پیش تعیین شده و دامنه محدود پژوهش شروع می شود. در این تحقیق خطاهای گفتاری زبان آموزان پایه اول دبیرستان در خواندن متون انگلیسی مورد بررسی قرار گرفته است.

۳-۴- روش گردآوری داده ها

به منظور استخراج و گردآوری داده های این پژوهش از شیوه ضبط صدا بر روی نوار کاست به مدت دو ساعت استفاده شده است.

۳-۵- جامعه ی آماری، روش نمونه گیری و حجم نمونه

جامعه آماری این پژوهش از میان دانش آموزان کُردزبان پایه ی اول دبیرستان انتخاب شده اند. تمام این دانش آموزان به گویش کُردی فلی تکلم می کنند و در گروه سنی بین ۱۵-۱۶ سال قرار دارند. روش نمونه گیری تصادفی ساده بوده است. آزمودنی های تحقیق ۵۲ دانش آموز کُردزبان پسر پایه ی اول دبیرستان جانبازان کارزان از شهرستان سیروان از شهرستان های ایلام هستند که حجم نمونه را تشکیل می دهند.

۳-۶- روش تجزیه و تحلیل داده ها

در تجزیه و تحلیل داده های به دست آمده ابتدا خطاها مشخص و شناسایی شدند. سپس منابع خطاها تعیین شده و بر حسب نوع، طبقه بندی شده و بسامد وقوع آن ها به دست آمد. جدول ۱ اطلاعاتی را در باره ی نوع، تعداد و درصد خطاها به دست می دهد. در ادامه نیز به تجزیه و تحلیل محتوایی آن پرداخته شده است.

جدول ۱. انواع، تعداد و درصد خطاها

درصد	دسته و تعداد خطاها		انواع خطاها	
	جمع	تعداد	خطا	
۴۲/۴۳	۳۵۹	۲۰۶	خطاهای واکه‌ای	خطاهای آوایی ناشی از انتقال بین‌زبانی
		۱۵۳	خطاهای همخوانی	
۲۷/۳۰	۲۳۱	۱۷۹	خطاهای خوشه- های همخوانی آغازی (دو انسدادی)	خطاهای مربوط به ساختار هجایی
		۵۲	خطاهای خوشه- های همخوانی آغازی (سایشی + انسدادی)	
۲۲	۱۸۶	خطاهای مربوط به حرف خوانی		
۸/۲۷	۷۰	۱	حروف ناخوانای آغاز واژه	خطاهای مربوط به تلفظ حروف ناخوانا
		۵۲	حروف ناخوانای میان واژه	
		۱۷	حروف ناخوانای پایان واژه	
۱۰۰	۸۴۶	جمع		

تعداد کل خطاهای صورت گرفته به وسیله‌ی دانش‌آموزان پایه‌ی اول دبیرستان ۸۴۶ مورد بوده است. از این تعداد، بیشترین درصد خطاها مربوط به خطاهای آوایی با ۴۲/۴۳ درصد می‌باشد. همچنین، جدول فوق نشان می‌دهد که خطاهای مربوط به ساختار هجایی با مجموع ۲۳۱ مورد در رتبه‌ی دوم مجموع خطاهای دانش‌آموزان قرار دارد. سومین رتبه از مجموع خطاها مربوط به خطاهای حرف خوانی است با ۱۸۶ مورد (۲۲ درصد). خطاهای مربوط به تلفظ حروف ناخوانا با مجموع ۷۰ خطا (۸/۲۷ درصد) کمترین تعداد خطاها را تشکیل می‌دهد.

۴- نتیجه گیری

بر اساس آنچه که از تحلیل خطاهای دانش آموزان پایه‌ی اول دبیرستان به دست آمد، می‌توان نتایج زیر را ارائه نمود:

۱- خطاهای مربوط به واج‌هایی که در زبان گُردی وجود ندارند:

این نوع خطا بیشترین بسامد وقوع را با ۴۲/۴۳ درصد داشته است و حوزه‌های آن به دو زیر بخش خطاهای واکه‌ای و خطاهای همخوانی تقسیم می‌شود. خطاهای واکه‌ای از مجموع ۳۵۹ مورد، ۲۰۶ خطا را به خود اختصاص داده‌اند و این از آن‌جا ناشی می‌شود که نظام آوایی زبان گُردی با زبان انگلیسی در بخش واکه‌ای تفاوت بیشتری دارد تا بخش همخوان. چرا که خطاهای مربوط به همخوان‌ها از مجموع ۳۵۹ مورد، ۱۵۳ خطا را شامل می‌شوند.

۲- خطاهای مربوط به ساختار هجایی

همان‌طور که قبلاً نیز اشاره شد، در زبان کردی- برخلاف زبان فارسی امروز^{۱۳}- خوشه‌های همخوانی آغازی تا نهایتاً دو همخوان وجود دارد. اما تفاوت چنین خوشه‌ی آغازی‌ای در زبان گُردی با زبان انگلیسی این است که در زبان گُردی عضو دوم خوشه همخوانی همواره یک نیم‌واکه^{۱۴} است و به همین دلیل دانش آموزان قادر به تلفظ صحیح کلمات انگلیسی نیستند که خوشه‌ی آن همخوانی غیر از نیم‌واکه دارد. بر اساس آنچه که از جدول فوق به دست آمده است، خطاهای مربوط به ساختار هجا با مجموع ۲۳۱ مورد، ۲۷/۳۰ درصد از خطاها را تشکیل می‌دهند. این خطاها بدین صورت اتفاق می‌افتند که در خوشه‌های همخوانی آغازی دارای دو همخوان انسدادی، زبان آموز مرتکب درج واکه^{۱۵} در بین دو همخوان آغازی می‌شود. مانند:

a. brown /braʊn/ → [bəraʊn]

b. grow /grəʊ/ → [gəreʊ]

اما در خوشه‌های همخوانی آغازی که عضو اول خوشه همخوان سایشی /s/ است، زبان آموز قبل از این همخوان زنجیره‌ی آوایی /rə/ را مانند نمونه‌ی زیر اضافه می‌کند:

c. stay /steɪ/ → [rəsteɪ]

۳- خطاهای مربوط به حرف خوانی

به علت ناهماهنگی بین صورت گفتاری و نوشتاری در زبان انگلیسی، گاهی زبان آموز به دلیل ناآگاهی از تلفظ صحیح، به تلفظ کلمه بر اساس صورت نوشتاری آن دست می‌زند که این امر به تلفظ اشتباه کلمه می‌انجامد. از موارد مشاهده شده در این پژوهش می‌توان به این نمونه‌ها اشاره نمود:

d. monkeys /mʌŋki:z/ → [mʌŋkerɪz]

e. coconut /kəʊkənʌt/ → [ku:kənʌt]

f. ripe /raɪp/ → [ri:p]

۴- خطاهای مربوط به تلفظ حروف ناخوانا

^{۱۳}. در زبان فارسی امروز سه هجای CV, CVC و CVCC وجود دارد. اما در زبان گُردی علاوه بر این سه هجا، هجاهای CCV و CCVCC نیز وجود دارد.

^{۱۴}. semivowel

^{۱۵}. epenthesis

در زبان انگلیسی کلمات زیادی وجود دارد که یک یا چند حرف نوشتاری شان تلفظ نمی‌شود. این حروف ناخوانا ممکن است در آغاز، میان و یا پایان واژه باشند. در چنین شرایطی، دانش آموز به اشتباه این حروف را تلفظ می‌کند. نمونه‌هایی از این خطا که زبان آموزان مرتکب شده‌اند، عبارت‌اند از:

g. آغاز واژه: know /nəʊ/ → [kənəʊ]

h. میان واژه: things /θɪŋz/ → [θɪŋgz]

i. پایان واژه: climb /klaɪm/ → [klimb]

بر اساس آنچه که در این تحقیق به دست آمد، فرضیه‌ی اول مبنی بر این که «دانش آموزان کردزبان هنگام سخن گفتن به زبان انگلیسی دچار خطا می‌شوند»، و نیز فرضیه دوم که «عوامل زیادی در شکل‌گیری خطاهای گفتاری دانش آموزان کردزبان دخالت دارند»، تایید می‌شود. همین‌طور یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که تداخل زبان مادری (خطاهای بین زبانی) عامل اصلی خطاهای دانش آموزان در درس زبان انگلیسی است. این در حالی است که خطاهای درون زبانی کمترین تعداد را از مجموع خطاهای ثبت شده به خود اختصاص دادند. به همین دلیل ضروری است سیاست‌گذاران آموزش و پرورش در تالیف کتب درسی و مواد آموزشی مکمل از تأثیر منفی زبان مادری بر فرایند یادگیری زبان انگلیسی بکاهند.

۵- پیشنهادها و راه‌کارها

یافته‌های این پژوهش می‌تواند برای دبیران زبان انگلیسی راهگشا باشد؛ از آن جهت که می‌توانند بخش‌هایی را که برای تلفظ دانش آموز دشوار هستند، شناسایی کنند. ضیاءحسینی (۱۹۹۹: ۱۱۶) در این باره معتقد است که تحلیل خطاها می‌تواند معلم را در تدوین برنامه ریزی درسی برای زبان آموزان یاری نماید. خطاهای فراگیران می‌تواند شاخص‌های پیشرفت و موفقیت باشد و تحلیل خطاها پردازش و برنامه ریزی آموزشی را تسهیل می‌کند و این در نهایت زبان آموزان را قادر می‌سازد تا به سوی هدف مورد نظر در زبان مقصد حرکت کنند. بنابراین پیشنهاد می‌شود دبیران زبان انگلیسی با شناسایی نقاط ضعف دانش آموزان در تلفظ آن‌ها را در رسیدن به تلفظ صحیح و قابل قبول یاری نمایند.

همچنین پیشنهاد می‌شود مؤلفان و برنامه‌ریزان کتب درسی بیشتر به مقوله‌هایی پردازند که برای دانش آموزان دشوار هستند. این امر می‌تواند با نیازسنجی فراگیران زبان انگلیسی و حذف مطالب غیر ضروری از کتب درسی انجام گیرد. این پژوهش تنها به خطاهای آوایی دانش آموزان کردزبان پرداخته است. پیشنهاد می‌شود پژوهشگران علاقمند به تحلیل خطاهای آموزش زبان انگلیسی، مباحث دیگری چون خطاهای نوشتاری، خطاهای دستوری، خطاهای واژگانی و خطاهای کاربردشناسی هم در زبان کردی و هم در دیگر زبان‌ها و گویش‌های رایج در ایران را بررسی نمایند.

منابع:

- پالیزبان، کرم‌اله (۱۳۸۰). *نظام آوایی گویش کردی ایلام*. پایان نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشگاه تهران.
- پالیزبان، کرم‌اله (۱۳۸۸). «بررسی مقابله‌ای نظام آوایی گویش کردی ایلام با زبان فارسی معیار». *فصلنامه‌ی علمی-ترویجی فرهنگ ایلام*. ش ۲۴-۲۵.

- Brooks, N. (۱۹۶۰). *Language and Language Learning: Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace and World.
- Brown, H. D. (۱۹۸۷). *Principles of Language Learning and Teaching*. San Francisco State University Press.
- Falk, J. (۱۹۸۵). *Linguistics and Language*. Michigan: John Wiley & Sons Inc.
- Corder, S. P. (۱۹۶۷). *The significance of Learner's Errors*, *International Review of Applied Linguistics*, No۵.
- Corder, S.P. (۱۹۸۲). *Error Analysis and Interlanguage*, New York: Oxford University Press.
- Ellis, R. (۱۹۶۵). *The Transfer of Learning*. New York. Macmillan.
- Fallahi, M. (۱۹۹۱). *Contrastive Analysis and Analysis of Errors: The Grammatical Structure of English and Persian*. Tehran: Iran University Press.
- Fisiak, J. (۱۹۸۴). *Contrastive Analysis and Language Transfer*. Pergamon Press Ltd.
- Keshavarz, M. (۱۹۹۴). *Contrastive Analysis and Error Analysis*. Tehran: Rahnama Publications.
- Lado, R. (۱۹۵۷). *Linguistics across Cultures*, Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Selinker, L. (۱۹۷۲). *Interlanguage*. *IRAL*, No۱۰, ۲۱۹-۳۱.
- Selinker, L. (۱۹۹۲). *Rediscovering Interlanguage*. New York: Longman
- Skinner, B. F. (۱۹۵۷). *Verbal Behavior*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Ziahosseiny S. M. (۱۹۹۹). *A Contrastive Analysis of Persian and English and Error Analysis for Students of Translation and English Education*. Nashr-e vira, Tehran

Investigation of Pronunciation Errors of Boy Senior School Students of Sirvan Township

**Karamullah Pallizban, PhD Candidate of General Linguistics, Tehran Payame Noor University
pallizban@gmail.com**

Abstract

One of the significant specifications of learning a foreign language is speaking skill. This skill is among the challenges faced by senior school students of Iranian Educational System to which considerable time and energy have been allocated. However, students have not progressed in this regard suitably. Such a problem is more aggravated in areas where the student's mother tongue is not Standard Persian. The current study has been

conducted aiming at analyzing pronunciation errors of senior school students of Sirvan Township in Ilam Province, western Iran.

The research method is descriptive and the data have been collected via direct observation. The statistical population of the research was ۵۲ Kurdish-speaking senior school students of Janbazan Senior School in Karazan village in Sirvan Township who were chosen randomly. The type and number of errors committed by students were determined by analyzing the data as follows: ۱. phonological errors, ۲. syllable structure errors, ۳. spelling pronunciation errors, and ۴. errors related to pronouncing silent letters.

Errors related to interlanguage involving ۵۹۰ errors (۶۹.۷۳ %) had the highest frequency; whereas those of intralanguage were ۲۵۶ (۳۰.۲۷%) had the lowest frequency of the total number. This shows that the students' mother tongue is the main cause of committing errors.

Key words: pronunciation errors, interlanguage errors, intralingual errors, Kurdish, English